

PRZESZŁOŚĆ BADANA WIELOWYMIAROWO

Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa
Pamięci Profesora Władysława Duczko

Warszawa 26–27. 02. 2026

PROGRAM KONFERENCJI

Organizatorzy:

Instytut Archeologii, Wydział Nauk Historycznych UKSW w Warszawie,

Muzeum Niepodległości w Warszawie

we współpracy

z Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie

UKSW
UNIERSYTET KARDYNAŁA
STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

 **MUZEUM
NIEPODLEGŁOŚCI**

 MUZEUM LITERATURY
im. Adama Mickiewicza

Patronat medialny

ARCHEOLOGIA
MAGAZYN POPULARNONAUKOWY **ZYWA**

M MAGAZYN HISTORYCZNY
ÓWIA WIEKI

THE PAST EXAMINED FROM MULTIDIMENSIONAL PERSPECTIVES

INTERDISCIPLINARY SCIENTIFIC CONFERENCE
IN MEMORY OF PROFESSOR WŁADYSŁAW DUCZKO

Warsaw 26–27. 02. 2026

CONFERENCE PROGRAMME

Conference organisers:

Institute of Archaeology, Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw, Faculty of Historical Science

Museum of Independence (in Warsaw)

In cooperation with:

The Adam Mickiewicz Museum of Literature (in Warsaw)

UKSW
UNIwersytet Kardynała
Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

 **MUZEUM
NIEPODLEGŁOŚCI**

 MUZEUM LITERATURY
im. Adama Mickiewicza

Media Partners

ARCHEOLOGIA
MAGAZYN POPULARNONAUKOWY **ZYWA**

M MAGAZYN HISTORYCZNY
ÓWIA WIEKI

Komitety naukowy

Z ramienia organizatorów:

Ks. prof. dr hab. Dziekan Wydziału Nauk Historycznych UKSW WNH Waldemar Graczyk

dr hab. prof. ucz. Fabian Welc – dyrektor Instytutu Archeologii, WNH UKSW

dr Tadeusz Skoczek – dyrektor Muzeum Niepodległości w Warszawie

dr hab. prof. ucz. Bożena Józefów-Czerwińska, Instytut Archeologii, WNH UKSW

dr Jacek Konik – Kierownik Działu Historii i Badań Naukowych, Muzeum Niepodległości

dr Joanna Wawrzyniuk, Instytut Archeologii, WNH UKSW

dr hab. prof. IKŚiO PAN Joanna Popielska-Grzybowska

Przy wsparciu:

prof. Susana Paula Franco Serpa Silva, University of the Azores

dr hab. prof. ucz. Radosław Gawroński, UKSW

prof. dr hab. Janusz Grabowski, UKSW

dr hab. prof. IS PAN Ewa Maślowska

prof. dr hab. Marek Olędzki, UŁ

dr hab. Małgorzata Okupnik, AMKP

dr hab. prof. ucz. Dariusz Rozmus, AH

dr Michał Szubski, UKSW

dr Małgorzata Zaremba, UKSW

DZIEŃ I KONFERENCJI

Miejsce obrad:

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Wydział Nauk Historycznych,
adres: 01-938 Warszawa, ul. Wóycickiego 1/3, (Kampus Wóycickiego, budynek 23),
sala 201.

8.00 Rejestracja uczestników

8.30 Uroczyste rozpoczęcie konferencji

SESJA PLENARNA

Prowadzący:

Ks. prof. dr hab. Dziekan Wydziału Nauk Historycznych UKSW Waldemar Graczyk

9.00-9.20 – prof. dr hab. Leszek P. Słupecki (Uniwersytet Rzeszowski)

Uppsala. Święte miejsce najdawniejszej Szwecji

9.20-9.40 – prof. dr hab. Stanisław Rosik (Uniwersytet Wrocławski)

Nowe początki „Państwa Polskiego”, czyli historyka pochwała archeologii za fundamentalną rewizję memorii

9.40-10.00 – dr Alexandra Vieira (Polytechnic Institute of Bragança)

Building Bridges between Tangible and Intangible Cultural Heritage: Insights from the ArchaeoLore Group and Amulet Studies Initiatives

10.00-10.20 – prof. Susana Paula Franco Serpa Silva (CHAM, University of the Azores)

“Universality(ies)” of a European outermost region: the case of the Azores Islands (Portugal) in the 19th and 20th centuries

10.20-10.40 – dr hab. prof. ucz. Dariusz Sikorski (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Czy Władysław Duczko uprawiał naukę? Czyli skąd się biorą kontrowersje wokół statusu naukowego badań historycznych?

Dyskusja: 10.40-10.50

Przerwa: 10.50 – 11.05

SESJA I: Starożytność i średniowiecze w źródłach

Prowadzący: Prodziekan ds. studenckich, Instytut Archeologii WNH UKSW dr Rafał Solecki

11.05-11.20 – **prof. dr hab. Marek Olędzki** (Uniwersytet Łódzki)

Ze Skandynawii do Kotliny Karpackiej. Wieloetapowa wędrówka „wiecznie spóźnionych i leniwych Gepidów”

11.20-11.35 – **dr Piotr Pranke** (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)

Między uniwersalizmem a nowym początkiem. O pamięci Piastów na obszarze odnowionego Cesarstwa – zagadnienia wprowadzające

11.35-11.50 – **dr Sławomir Wadyl** (Uniwersytet Warszawski)

Kurhany jako narzędzia pamięci i tożsamości: cmentarzyska z czworobocznymi nasypami („typ orzeszkowo”) na Pomorzu u progu chrystianizacji

11.50-12.05 – **prof. dr hab. Wojciech Iwańczak** (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)

Obraz elit duchownych w kronice Janka z Czarnkowa

12.05-12.20 – **dr Tomasz Kurasiński** (Instytut Archeologii i Etnologii Polska Akademia Nauk)

Estetyka – pragmatyka – symbolika. W kwestii znaczenia detali konstrukcyjnych wiader pochodzących z wczesnośredniowiecznych cmentarzysk doby wczesnopiastowskiej

12.20-12.35 – **prof. dr hab. Janusz Grabowski** (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)

Z Malborka do Warszawy. Burzliwe losy średniowiecznych dokumentów

Dyskusja: 12.35–12.45

Przerwa: 12.45–13.00

SESJA II: Metale, wyroby, proveniencje surowców, nowe metody badawcze

Prowadzący: prof. dr hab. Janusz Grabowski, Instytut Historii UKSW

13.00-13.15 – **dr Rafał Rutkowski** (Instytut Archeologii i Etnologii Polska Akademia Nauk, Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polska Akademia Nauk)

Denary Bolesława Kędzierzawego jako źródło stosunków politycznych w Polsce trzeciej ćwierci XII wieku

13.15-13.30 – **dr hab. Anna B. Kowalska** (Instytut Archeologii i Etnologii Polska Akademia Nauk), **Krzysztof Kowalski** (Muzeum Narodowe w Szczecinie)

Wczesnośredniowieczne skarby srebrne z Pomorza Zachodniego w świetle kwerendy archiwalnej

13.30-13.45 – **dr hab. prof. ucz. Dariusz Rozmus** (Akademia Humanitas Sosnowiec, Muzeum Miejskie „Szttygarka” w Dąbrowie Górniczej)

Nowe spojrzenie na konflikt króla Bolesława II Szczodrego z biskupem św. Stanisławem ze Szczepanowa

13.45-14.00 – **dr Aneta M. Gójska** (Laboratory for Development and Application of Physicochemical Methods in Archaeometry (PRIZMA), National Centre for Nuclear Research (NCBJ)), **dr Ewelina A. Miśta-Jakubowska** (NCBJ oraz Uniwersytet Jagielloński – IA UJ), **Krystian Trela** (NCBJ)

W duchu Władysława Duczko: Spektroskopia (X, gamma) jako interdyscyplinarne narzędzie archeologii

14.00-14.15 – **dr Ewelina A. Miśta-Jakubowska** (NCBJ oraz Uniwersytet Jagielloński – IA UJ), **Renata Czech-Błońska** (IA UJ), **Władysław Duczko** i inni.

Badanie pochodzenia surowca we wczesnośredniowiecznej Polsce – stan badań i perspektywy

14.15-14.30 – **dr hab. prof. ucz. Paweł Konczewski** (Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu)

Ryby głosu nie mają? Nowe dane o diecie mieszkańców Europy Środkowej od schyłku starożytności po nowożytność

Dyskusja: 14.30-14.40

Przerwa obiadowa: 14.40-15.10

(możliwość skorzystania ze stołówek UKSW w budynku nr 23 i nr 21, Kampus Wóycickiego)

SESJA III: Archeologia współczesności, Archeologia Zagłady

Prowadząca: dr Joanna Wawrzeniuk, Instytut Archeologii UKSW

15.10-15.25 – **dr Rafał Solecki** (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)

Plenerowe ekspozycje obiektów związanych z archeologią współczesności na przykładzie Warszawy

15.25-15.40 – **dr Jacek Konik** (Muzeum Niepodległości w Warszawie)

Okna do przeszłości – naukowe badania archeologiczne na terenie dawnego getta warszawskiego – wyzwania badawcze i odbiór społeczny

15.40-15.55 – **Magdalena Kruszewska-Polak** (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)

Artefakty z getta warszawskiego jako „trudne dziedzictwo” – wyzwania, inwentaryzacji, konserwacji i muzealnej prezentacji

Dyskusja: 15.55-16.10

18.00-20.00

Wieczór wspomnień wraz z prezentacją Księgi Pamiątkowej dedykowanej pamięci Profesora Władysława Duczko (oraz inicjatywa powstania Fundacji):

～ Fundacja ～
Archeologii, Historii i Antropologii
Pamięci Władysława Duczko

Lokalizacja: Muzeum Literatury w Warszawie,
Rynek Starego Miasta 20.

DZIEŃ II KONFERENCJI

Miejsce obrad:

Lokalizacja: Muzeum Niepodległości w Warszawie,
Pałac Przebendowskich/Radziwiłłów,
Al. Solidarności 62, 00-240 Warszawa, aula.

9:00 – **Rozpoczęcie**

SESJA I: Archeologia, koncepcje, artefakty

Prowadzący: dr Jacek Konik, Muzeum Niepodległości w Warszawie

9.00-9.15 – **prof. Bronisław Czarnocha** (University of New York)

Archeological Triad: Stone, Bronze and Iron Age

9.15-9.30 – **dr Wojciech Borkowski** (Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie)

Co łączy zapomniany cmentarz na Cytadeli Warszawskiej z pochówkami wikingów?

9.30-9.45 – **dr Kamil Rabiega** (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)

Jedna forma – wiele znaczeń? Grzywny siekieropodobne jako przedmioty „pogranicza” w perspektywie Europy Północnej i Środkowej

9.45-10.00 – **Izabela Jakubowska-Antochów** (Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie)

Od Farskiej Góry do murowanej twierdzy. Początki Ciechanowa – krótki zarys

10.00-10.15 – **dr Magdalena Żurek** (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)

Archeologia o używkach i rozrywkach braci zakonnych oraz arystokracji i urzędników na terenach dawnego państwa krzyżackiego okresie wczesnonowożytnym (XV – XVIII wiek)

10.15- 10.30 –

dr hab. prof. ucz. Bożena Czwojdrak (Uniwersytet Śląski)

Jak we wczesnym średniowieczu kształtowały się dwory władczyń polskich jako instytucje? – zarys zagadnienia i perspektywy badawcze

Dyskusja: 10.30-10.45

Przerwa: 10.45-11.00

SESJA II: Biografie, wydarzenia, idee

Prowadzące:

dr hab. prof. IKSIO PAN Joanna Popielska-Grzybowska, dr hab. prof. ucz. Bożena Józefów-Czerwińska IA UKSW

11.00-11.15 – **dr hab. prof. ucz. Anna I. Zalewska** (Uniwersytet Łódzki), **Dorota Cyngot** (Instytut Archeologii i Etnologii Polska Akademia Nauk)

Sven Hedin i archeologia konfliktów

11.15-11.30 – **Daniel Gazda** (Fundacja Ureusz)

Powstanie Mahdiego jako ucieleśnienie wolności, ale także ucisku

11.30-11.45 – **Beata Jankowiak-Konik** (Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego)

Człowiek, który „wjechał rowerem do szwedzkiej historii sztuki”. Johnny Roosval (1879–1965) jako pionier badań terenowych nad szwedzką sztuką średniowieczną

11.45-12.00 – **dr Karol Kollinger** (Instytut Archeologii i Etnologii Polska Akademia Nauk)

Licentia prosaica? Paweł Jasienica i Artiemij W. Arcychowski – o okolicznościach odkrycia w Nowogrodzie w 1951 roku pierwszej gramoty brzozonej

12.00-12.15 – **dr hab. Małgorzata Okupnik** (Akademia Muzyczna im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu)

Obrazy wojny na kartach egodokumentów. O dziennikach Zofii Nałkowskiej i Hanny Nałkowskiej

12.15-12.30 – **dr Katarzyna Zeman-Wiśniewska** (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)

„Różyczka” – filia Domu Sierot Janusza Korczaka: próba rekonstrukcji

Dyskusja: 12.30-12.45

Przerwa: 12.45-13.00

SESJA III: Tożsamość, mity, rytuał, symbol, przestrzeń

Prowadząca: dr Magdalena Żurek, Instytut Archeologii UKSW

13.00-13.15 – **dr hab. prof. IS PAN Ewa Maślowska** (Profesor Instytutu Sławistyki PAN w Warszawie)

Koń i pies - towarzysze człowieka w podróży eschatologicznej

13.15-13.30 – **dr Joanna Wawrzeniuk** (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)

Święty kąt jako kategoria interpretacyjna w badaniach nad wczesnośredniowieczną przestrzenią domową

13.30-13.45 – **dr hab. prof. IKŚiO PAN Joanna Popielska-Grzybowska** (Instytut Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych, Polska Akademia Nauk)

Egipska przeszłość w kolorach i dźwiękach/ Egyptian past in colours and sounds

13.45-14.00 – **dr hab. prof. ucz. Bożena Józefów-Czerwińska** (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)

Mity tożsamościowe w dyskursach społecznych

14.00-14.15 – **dr hab. prof. ucz. Radosław Andrzej Gawroński** (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)

Najnowsze opinie o kwestii Waregów w rosyjskiej historiografii

14.15-14.30 – **prof. Inna Shved** (Uniwersytet Brzeski)

Archeologiczne zabytki w mikrotoponimach i folklorze obwodu brzeskiego

14.30-14.45 – **dr Paweł Ładykowski** (Uniwersytet Szczeciński)

Skandynawska autokreacja Estończyków w kontekście okrycia w Salme

Dyskusja: 14.45-15.15

Uroczyste zakończenie obrad